De Mascaret op de Durme

Uitzonderlijk in Europa

André Verstraeten

Het wisselen van de stroomrichting, van aflopend naar oplopend water, onder invloed van de getijden in de Durme verloopt normaal bijna onopvallend en langzaam. Maar op sommige dagen gebeurt dit met een vloedgolf. Afhankelijk van uiteenlopende elementen kan die golf hoger of lager zijn, van enkele centimeters tot 30 cm. Een dergelijke vloedgolf kreeg de Franse naam *'mascaret'*. Dit fenomeen is echt uitzonderlijk en **komt in Europa slechts op een handvol plaatsen voor**: in Frankrijk, Ierland, Groot-Brittannië en ... in de Durme. Maar het is een grillig natuurverschijnsel, zodat er nooit 100% zekerheid is over het juiste moment en het verloop.

Die vloedgolf ontstaat in de Durme door krachtig oplopend water op die plaatsen waar bij laagwater de rivier echt ondiep is geworden. De krachtige stroom doet zich voor bij springtij die voorkomt bij nieuwe maan en volle maan. In die periode kennen we in de Durme normaal de laagste laagwaterstand en enkele uren later de hoogste hoogwaterstand. Maar die laagwaterstand kan in een regenrijke periode, als veel water in de Durme wordt overgepompt, toch wat hoger liggen. De gunstigste periode om de *mascaret* te zien op de Durme zijn de zomermaanden en het vroege najaar. **Soms kan men die vloedgolf zelfs horen aanrollen van op meer dan 100 meter**.

Op 18 september 2016 is een **'test-excursie'** gehouden, die alleen via internet was aangekondigd. Het was voor mij afwachten hoe de deelnemers hierop zouden reageren. Vonden zij dit fenomeen, dat maar enkele seconden duurt, wel de moeite waard? De reacties waren toen bijzonder positief. Werner De Nijs, schepen voor Toerisme in Waasmunster, schreef hierover: *'Het was inderdaad een leuke ervaring gisteren. De combinatie van uw deskundige uitleg, de echt geïnteresseerde toeschouwers, het spannende wachten, en dan als kers op de taart de prachtige mascaret, maakte hiervan een echte belevenis.'*

De 'test-excursie' over de Mascaret was alvast een succes. *©Werner De Nijs*

De *mascaret* loopt soms ook op tegenover Ten Rijen in Waasmunster, maar is daar moeilijker te zien vanaf de dijk, tussen het hoge riet. De laatste jaren is **de Mirabrug in Waasmunster-Hamme** veruit de beste plek om die vloedgolf te zien. Vanaf die brug heeft men een mooi uitzicht over de Durme en ziet en hoort men de golf soms van vrij ver aanrollen. Er zijn vanuit vzw Durme al ideeën om via latere gezamenlijke initiatieven met gemeentebesturen, toeristische diensten en lokale natuurverenigingen het bewonderen en beleven van dit in Europa uitzonderlijk verschijnsel ruimer te promoten.

In 2016 is er nog één zondag waarop **een spectaculaire *mascaret*** kan verwacht worden. Daarom wordt die dag nog voor de leden van vzw Durme een **speciale *mascaret*-excursie** aangeboden op **zondag 16 oktober 2016 van 12.30 uur tot 13 uur**. Samenkomst op de Mira-brug tegenover *'De Koolputten'* in Waasmunster of de parking op het einde van Hamveer in Hamme. André Verstraeten zal er toelichtingen geven over het getij en de oorzaak van de *mascaret*.